

KAMERUN

FOLKMÄNGD: 16,6 milj. / HUVUDSTAD: Yaoundé

GRUNDLÄGGANDE ILO-KONVENTIONER SOM RATIFICERATS: 29 - 87 - 98 - 100 - 105 - 111 - 138 - 182

■ Vågarbetare avskedades för att de gick i strejk och deras organisatör greps. Ledaren för förbundet för farmaceutisk personal avskedades på grund av sin fackliga verksamhet. De krångliga och tidsödande procedurerna för att utlysa strejk finns kvar, liksom de hårda straffen om procedurerna inte iakttas.

LAGSTIFTNINGEN

Regeringstillstånd

1996 års författning garanterar föreningsfrihet och strejkrätt och båda dessa rättigheter är inskrivna i 1992 års arbetsmarknadslagstiftning. Det är förbjudet att samla offentlig- och privatanställda i samma fackliga organisation. Lagen föreskriver fängelse och böter för arbetare som bildar en fackförening och bedriver verksamhet utan att ha fått registreringsbevis från fackföreningsregistret.

Arbetsmarknadslagen gäller medlemmar av statsförvaltningen, domare, militär personal, anställda i underrättssektorn och på fängelser. Även administrativ biträdespersonal är undantagen. Statstjänstemän får bilda fackföreningar men måste först få tillstånd från ministern för territoriell förvaltning och får inte gå med i någon internationell organisation utan att ha fått tillstånd i förväg. ILO har uppmanat regeringen att ändra lagstiftningen så att offentliganställda får bilda organisationer utan att behöva regeringens tillstånd.

Lagen förbjuder antifacklig diskriminering och böter kan tas ut av arbetsgivare som döms för det, men det finns ingen lagstadgad rätt till gottgörelse i form av återanställning eller skadestånd till dem som avskedats utan grund.

Begränsad strejkrätt

Författningen och arbetsmarknadslagstiftningen erkänner löntagarnas strejkrätt men de måste först gå igenom obligatorisk medling. I annat fall kan de straffas med omedelbart avsked och böter. Vissa sektorer måste tillhandahålla ett minimum av service och det gäller även transportsektorn och postverket, som ligger utanför ILO:s definition av oumbärlig verksamhet. Statstjänstemän har inte strejkrätt.

Förhandlingsrätt – men svårt att hävda avtal

Lagen ger rätt till kollektiva förhandlingar mellan anställda och arbetsgivare liksom mellan löntagarorganisationer och arbetsgivarföreningar, men de rättsliga mekanismerna för tillämpningen av kollektivavtal fungerar inte.

Frizoner

Företag i frizonerna är undantagna från vissa delar av arbetsmarknadslagstiftningen men måste leva upp till internationellt erkända arbetslivsnormer. En officiell skrivelse från myndigheten som förvaltar frizonerna innehåller en lista på "incitament". Där sägs också att arbetsgivarna åtnjuter "flexibilitet" när det gäller att anställa och avskeda arbetskraft.

RÄTTIGHETERNA I PRAKTIKEN

Regeringsinblandning

Regeringen ingriper på flera sätt i fackliga angelägenheter. Den har rykte om sig att gynna fackföreningar som är lätta att kontrollera och har använt registreringskraven för att hindra erkännandet av fackföreningar som anses för självständiga. Ett tydligt exempel är konfederationen för statstjänstemän, bildad år 2000, som är en av de sex centralorganisationerna i landet som fortfarande inte erkänts. När konflikter uppstår i arbetslivet väljer regeringen vilken organisation den ska förhandla med. Den kräver ibland att löntagare som bildar en fackförening ska lämna in arbetsbeskrivningar undertecknade av arbetsgivaren innan organisationen kan bli registrerad. På så sätt blir det omöjligt för löntagare i den informella ekonomin och de som arbetar för egen räkning att bilda fackföreningar.

Det är bara de centralorganisationer som enligt resultat av fackliga val är mest representativa som får delta i nationella förhandlingar. Mindre, fristående organisationer stängs ute.

Nästan inga kollektiva förhandlingar

Kollektiva förhandlingar förekommer praktiskt taget inte alls. Inga formella kollektivavtalsförhandlingar har ägt rum sedan 1996. En av de större konfederationerna bekräftar att det finns en social dialog men att resultaten av förhandlingarna sällan respekteras. Vissa överenskomelser med regeringen har lagts på hyllan eller åsidosatts av regeringen sedan förhandlingarna avslutats.

■ KRÄNKNINGAR UNDER ÅR 2006

Bakgrund

President Paul Biyas och hans anhängares fasta grepp om statsförvaltningens alla delar bestod och det fanns tecken på mycket utbredd korruption.

Massavskedanden för strejk

I januari 2006 sparkades ca 163 personer som arbetade med bygget av vägen mellan Yaoundé i Kamerun och Moundou i Tchad därför att de organiserat en strejk. Arbetarna hade lagt ner arbetet i protest mot sina arbetsvillkor och för krav på bostadsbidrag.

Fackföreningsledare gripen och häktad:

Talesmannen för de 163 vägarbetare som avskedats i januari 2006 för att de organiserat en strejk greps i Yaoundé den 22 maj. Gripandet kom efter ett besök på platsen där arbetarna hade sparkats. Barnabé Paho, från centralorganisationen Confédération Syndicale des Travailleurs du Cameroun (CCTU/CSTC) anklagades för förfalskning av sin tidigare arbetsgivare DTP Terrassement i den franska gruppen Bouygues. Han förflyttades till Tchollire, över 100 mil från den plats där han greps, och hölls sedan häktad i en vecka utan några förhör. Han släpptes utan några villkor.

Generalsekreterare sparkad

I juni 2006 blev Jean Marie N'Di, generalsekreterare för ISKA:s medlemsförbund Fédération des Syndicats de la Santé, Pharmacies et Assimilés (förbund för vårdanställda m.fl.) sparkad av Fondation Medicale AD-LUCEM på grund av sin fackliga verksamhet.